

A Comparative Analysis of Aspect in Modern Spoken and Written Persian Language

Zeinab Mohammad Ebrahimi Jahromi¹

Abstract

Usually, verbal conjugation in languages is done by encoding three kinds of information: tense, modality, and aspect. The main goal of this article is to classify different aspects, as well as to discover the similarities and differences of mood in the two written and spoken varieties of Modern Persian based on Kroeger (2005), Comrie (1976), and Jackendoff (1983). Data is collected either by using the sentences the author has encountered in the context or from the summary of the episodes 16-20 of the TV series “Shahbaz”. Moreover, I have used my own examples as a native speaker of Persian whenever it was needed. The results revealed that a change has occurred in spoken Modern Persian. Present perfect aspect in spoken Persian is going to be vanished. Except this issue as well as phonological differences any other differences related to the existence of different kinds of aspects like present perfect aspect, imperfective aspect, prospective aspect, etc. between the two varieties of the language were not seen. Finally, a new analysis of aspect classification in the form of a continuum of aspect has been offered.

Keywords: present perfect tense/ aspect in Modern spoken Persian, grammatical aspect, language change, aspect continuum, tense.

Extended Abstract

1. Introduction

Usually, verbal conjugation in languages is done by encoding three kinds of information: tense, modality, and aspect. The main goal of this article is to classify different aspects, as well as to discover the similarities and differences of mood in the two written and spoken varieties of Modern Persian.

Many linguists reviewed aspect in Persian. They have classified aspect in different ways. Moreover, as far as I have read different works, no one has mentioned the differences between the two different varieties of Modern Persian (written and spoken) with regard to aspect. I want to answer these questions: 1- How aspect can be analyzed in modern written Persian? 2- How aspect can be

1. Assistant Professor, Department of Linguistics, Faculty of Letters and Humanities, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran, (z_mebrahimi@sbu.ac.ir).

analyzed in Modern Spoken Persian? 3- What are the similarities and differences between Modern Written and Spoken Persian?

2. Theoretical Framework

Kroeger (2005), and Comrie (1976) have divided aspects into two major groups: lexical and morphological. They have also classified morphological aspect into perfect, perfective, and imperfective aspects. Then, they have distinguished two major subgroups of imperfective aspects as habitual, and continuous. Jackendoff (1983) has divided lexical aspect into two major groups: telic and atelic. In analyzing Modern Persian aspect, the mentioned framework has been used in this article.

3. Methodology

Data is collected either by using the sentences the author has encountered in the context or from the summary of the episodes 16-20 of the TV series "Shahbaz". I have watched these episodes, written down all the sentences, and extracted the examples which were needed. Moreover, I have used my own examples as a native speaker of Persian whenever it was needed. In order to analyze the data, I have used the above theoretical framework.

4. Results and Discussions

In Modern Persian there are special inflectional affixes for tense. Present base takes the suffix "-Ø" as opposed to past base which takes the suffix "-t" or its allomorphs. There are six different suffixes for agreement according to number and person. Persian verbs are conjugated for aspect, tense and mood. But, usually the affixes which show these notions are not separated from each other, i.e., a portmanteau affix is used. For example, the prefix "mi" in "mixordam" shows continuous aspect as well as the indicative mood. The suffix "-d" shows the past tense, and the suffix "-am" shows first person singular. In Modern Written and Spoken Persian language, if the verb is in simple past there is no separate suffix for perfective aspect for example the suffixes "-d" and "-am" in [xordam] show tense, agreement, aspect, and mood.

For past perfect tense/aspect, the past participle of the verb plus the conjugated form of the auxiliary "budan" is used in Modern Spoken and Written Persian. For example, [xorde budam]. Of course, there may be some phonological differences in the spoken variety. In written variety, present perfect tense/aspect is formed by the past participle of the verb plus the conjugated form of "astan" which usually as a clitic attaches to the past participle of the verb. For example, in the written form [xorde?am] the past participle of the verb [xord], i.e. [xorde] as the host takes the clitic [-am] which shows present perfect tense/aspect. In spoken variety, for present perfect tense/aspect, usually the past participle of the verb and the suitable clitic form of the

auxiliary [astan] are not used. Instead of them, the root plus the inflectional affixes which show tense and agreement are used. For example, instead of the past participle of the verb[xord], i.e. [xorde] and the suitable clitic form, the root of the verb plus the inflectional suffixes which show tense and agreement are used like [xordam]. Sometimes instead of the deleted affixes, the vowel of the base is lengthened like [xorda:m]. Moreover, the place of stress is changed too. Instead of the first syllable, it falls on the last syllable of the conjugated verb. Sometimes even this lengthening is not observed.

5. Conclusions and Suggestions

The results revealed that, as far as perfective, and imperfective aspects are concerned, the main differences between Written and Spoken Modern Persian varieties are phonological. This can be an issue of future investigations. There is a great difference between the two varieties is in present perfect tense/aspect. In fact, a change has occurred in spoken Modern Persian. Present perfect tense/aspect in spoken Persian is going to be vanished. Moreover, I found that contrary to previous studies, a binary classification of aspect has some overlaps, to some extent is ambiguous and not so accurate. In fact, there is a close and direct relation between grammatical realization of aspect and imperfectness on one hand and a close and direct relation between lexical realization of aspect and perfective aspect. For these reasons, I have proposed a continuum view of aspect in this article. On one side of the continuum different kinds of imperfective aspects are realized in grammatical forms and on the other side of the continuum different kinds of perfective aspects are generated lexically.

Selected Bibliography

- Comrie, B. Aspect, Cambridge and New York: Cambridge University Press. 1976.
- Dastlan M., Mohammad Ebrahimi Zeinab. Mehdi Beyraghdar. Razieh, Rovshan Belghis. "Aspect in Persian; a New Perspective Based on Cognitive Metaphorical extension approach and Aspectual Features", Language Related Research, 2016; 7(3): 69-86 [in Persian].
- Golfam, Arsalan. Principles of Grammar, Tehran: Samt 2006. [in Persian].
- Hornstein, N. As Time Goes by. Cambridge, Mass: MIT Press. 1993.
- Jackendoff, R. S. Semantics and cognition, Cambridge, MA: MIT Press. 1983.
- Kroeger, Paul R. 2005.
- Analyzing Grammar: An Introduction, Cambridge: Cambridge University Press. 2005.
- Mohammad Ebrahimi Jahromi. Z. Morpheme and Clitics in Modern Persian, Tehran: Avay-e Khavar. 2019. [in Persian].

Valipour, M., Bahrami Fatemeh. "Perfect Aspect or Anterior Tense? Rethinking of Aspect in Persian", *Language Related Research*, 2023; 13(6)225-259. [in Persian]

How to cite:

Mohammad Ebrahimi Jahromim Z. A Comparative Analysis of Aspect in Modern Spoken and Written Persian Language. *Zaban Farsi va Guyeshhay Irani*. 2024; 2(16): 79-105. DOI:10.22124/plid.2024.27581.1675

Copyright:

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to *Zaban Farsi va Guyeshhay Irani (Persian Language and Iranian Dialects)*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the original work is properly cited.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۰۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰
صفحات: ۷۹-۱۰۵

تحلیل مقایسه‌ای نمود در زبان فارسی گفتاری و نوشتاری معاصر

زینب محمدابراهیمی جهرمی

چکیده

معمولا صرف فعل در زبان‌ها با رمزگزاری سه نوع اطلاعات انجام می‌شود که عبارت‌اند از نمود، وجه، و زمان. هدف اصلی این مقاله طبقه‌بندی انواع نمود و یافتن تفاوت‌ها و شباهت‌های دو گونه نوشتاری و گفتاری فارسی با توجه به نظریات کرونگر، کامری و جکندوف است. داده‌های پژوهش حاضر از میان جملاتی که نگارنده یا با آنها در بافت برخورد نموده یا از خلاصه قسمت‌های ۱۶-۲۰ سریال تلویزیونی شه‌باز شنیده انتخاب شده‌اند. علاوه بر آن نگارنده در صورت لزوم برای ارائه مثال به‌عنوان گویشور بومی زبان فارسی از مثال‌های خود استفاده کرده‌است. نتایج تحقیق نشان داد که تحولی در زبان فارسی گفتاری معاصر رخ داده‌است. در گونه فارسی گفتاری نمود نقلی رو به اضمحلال است. به‌جز این مورد و تفاوت‌های واجی، تفاوت عمده دیگری بین وجود انواع گونه‌های نمود از جمله نمود کامل، نمود ناقص، نمود تقریبی و غیره در این دو گونه زبانی موجود نیست. در پایان تحلیل تازه‌ای از طبقه‌بندی نمود به‌صورت طیف نمود ارائه شده‌است.

واژگان کلیدی: زمان/نمود نقلی در زبان فارسی گفتاری معاصر، نمود دستوری، تحول زبانی، طیف نمود، زمان.

۱- مقدمه

مفاهیم نمود^۱، وجه^۲ و زمان^۳ هم‌پوشانی زیادی دارند اما می‌توان آنها را جداگانه تعریف نمود و تا حد زیادی مرز آنها را مشخص ساخت. زمان، تعیین جایگاه یا مکان یک رخداد در محور وقت^۴ است. یعنی وقت وقوع یک رخداد را مشخص می‌سازد. نمود، شکل، توزیع، و سازمان درونی یک رخداد را در وقت مشخص می‌نماید (Bybee: 1985). وجه، تمایزات معنایی گوناگونی دارد اما معمولاً دلالت بر نظر گوینده در مورد گزاره دارد. اینکه گوینده تا چه اندازه‌ای اطمینان دارد گزاره صحت دارد. اینکه گوینده تا چه اندازه‌ای اجبار به انجام عمل داشته‌است. اگرچه نمود و زمان مقولات جداگانه‌ای هستند، اما در واقع بین آنها ارتباط تنگاتنگی وجود دارد. مثلاً اگر زبانی سه زمان دستوری و چهار نمود داشته باشد، باید نظامی دوازده‌گانه از ترکیب نمود و زمان داشته باشد. اما در عمل این‌گونه نیست و برخی از نمودها با برخی از زمان‌ها به کار نمی‌روند.

زبان‌شناسان در مورد نمود بحث کرده‌اند. مثلاً گلفام (۱۳۸۵) نمود را به دستوری و معنایی تقسیم نموده‌است. نغزگوی کهن (۱۳۸۹) از انواع نمود کامل، ناقص، آغازی تقریبی و فرایند دستوری‌شدگی صحبت می‌کند. به‌علاوه تا آنجا که پیشینه پژوهش‌ها نشان می‌دهد، حتی تحقیق خانلری (۱۳۶۶) که در مورد سیر تحول تاریخی فارسی از دوره باستان تا قرن هفتم هجری است، هیچ‌کدام در مورد تحولی که در زبان فارسی گفتاری معاصر در حال رخ دادن است صحبت نکرده‌اند. علاوه بر آن تحقیقات پیشین تقسیم‌بندی‌های دوگانه از نمود ارائه داده‌اند به‌گونه‌ای که این تقسیم‌بندی‌ها همواره بر هم منطبق نیستند. در این تحقیق تحلیلی نواز تقسیم‌بندی نمود به صورت طیفی ارائه شده‌است.

برای بررسی نمود در زبان فارسی این پرسش‌ها مطرح می‌شود:

- ۱- نمود در زبان فارسی نوشتاری معاصر چگونه است؟
- ۲- نمود در زبان فارسی گفتاری معاصر چگونه است؟
- ۳- نمود در زبان فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر چه تفاوت‌ها و شباهت‌هایی با هم دارند؟

-
1. aspect
 2. mood
 3. tense
 4. time

داده‌های این پژوهش یا از میان جمله‌هایی که نگارنده یا در بافت با آنها برخورد نموده‌است، یا از خلاصه قسمت‌های ۱۶ تا ۲۰ سریال تلوزیونی شه‌باز یادداشت‌برداری کرده، جمع‌آوری شده‌است. نگارنده در صورت لزوم به عنوان گویشور زبان فارسی از مثال‌های خود نیز استفاده نموده است.

۲- پیشینه پژوهش

خانلری (۹۳-۸۸: ۱۳۶۶) می‌گوید زبان فارسی باستان در قیاس با زبان فارسی دری دارای سیر تحول صرفی و نحوی در مورد صیغه‌های قیاسی و سمعی بوده‌است. در این تحول، کلمات مستقل و آزاد به جزء صرفی (وند تصریفی) تبدیل شده‌اند. آنچه به این مقاله مرتبط است کلمه مستقل یعنی فعل مستقل ahmiy به معنی «هستم» و شکل گذشته آن یعنی ahma به معنی بودم است. به اعتقاد وی این کلمه مستقل در فارسی دری به جزء صرفی تبدیل شده‌است که در برخی موارد به‌عنوان یک جزء صرفی به آخر صیغه‌های ماضی اضافه می‌شود مانند «من به خانه آمده‌ام». ضمن آنکه در برخی موارد اگرچه جزء صرفی در نظر گرفته می‌شود اما تا حدی هنوز دارای استقلال معنایی است مانند «من خانه‌ام» یعنی من در خانه هستم. آنچه خانلری ذکر کرده‌است پایان کار این کلمه مستقل نیست. ما در ادامه به آن خواهیم پرداخت.

گلفام (۱۳۸۵) نیز نمود را به لحاظ دستوری به دو دسته کامل^۱ و ناقص^۲ و به لحاظ معنایی به دو دسته لحظه‌ای و تداومی تقسیم می‌نماید. وی معتقد است بین کامل بودن و لحظه‌ای بودن از یک سو و ناقص بودن و تداومی بودن از سویی دیگر رابطه مستقیمی وجود دارد. نغزگوی کهن (۱۳۸۹) به بررسی نمودهای ناقص، کامل، آغازی^۳ و تقریب^۴ می‌پردازد. وی می‌گوید نمود با استفاده از وندها و افعال معین بیان می‌گردد. یک فعل معین می‌تواند چندین نقش دستوری داشته باشد و یا اینکه چندین فعل معین می‌توانند نقش دستوری واحدی ایفا نماید. وی اشاره‌ای به نمود تکرارشونده^۵ دارد. وی می‌گوید برای شناخت نمود باید فرایند

1. perfect
2. imperfective
3. inceptive
4. prospective
5. Iterative/frequentative

دستوری‌شدگی^۱ را بررسی نمود. وی به نقل از هاپر و تراگو^۲ (2003) ذکر می‌نماید که در فرایند دستوری‌شدگی یک کلمه واژگانی آزاد به یک کلمه نقشی، سپس به یک واژه‌بست و درنهایت به یک وند تصریفی تبدیل می‌شود. وی همانند سایر پیشینیان و به نقل از هاینه می‌گوید نهایت دستوری‌شدگی، تبدیل شدن یک کلمه واژگانی آزاد به یک وند تصریفی است. در فرایند دستوری‌شدگی مقولات اصلی مثل فعل و اسم به مقولات فرعی مثل حروف ربط، حروف اضافه، یا فعل معین تبدیل می‌شوند. مثلاً اسم به یک حرف اضافه یا حرف ربط و فعل واژگانی به یک فعل معین یا حرف اضافه تبدیل می‌شود. وی می‌افزاید فعل معین در زبان فارسی برای بیان مقولات دستوری مانند زمان، وجه، و نمود استفاده می‌شود. وی می‌افزاید گاه برای بیان نقش دستوری واحد از دو یا چند امکان دستوری استفاده می‌نماییم. این حالت را لایه‌بندی^۳ می‌خواند. مانند بیان نمود ناقص که می‌توانیم به دو صورت بیان نماییم. گاه «می» را بر سر فعل تصریف‌شده می‌آوریم و گاه نمود ناقص را با استفاده از فعل معین بیان می‌کنیم. اگر یک واحد دستوری برای بیان چندین نقش دستوری به‌کار رود با واگرایی^۴ روبه‌رو خواهیم بود. در ادامه وی به بررسی انواع لایه‌بندی و واگرایی در مورد افعال معین می‌پردازد. نمود ناقص را به دو دسته عادی^۵ و استمراری^۶ تقسیم‌بندی می‌نماید و می‌گوید افعالی مثل داشتن، بودن و ایستادن نمایانگر این نمودها هستند. وی می‌افزاید از فعل معین «بودن» برای بیان نمود کامل^۷ در ساخت‌های ماضی نقلی و بعید استفاده می‌شود. نکته‌ای که او در مورد نمود تقریب ذکر می‌کند این است که این نمود در همه زمان‌ها به‌کار می‌رود و مشخصه‌اشاری بودن را ندارد. وی می‌افزاید یکی از کاربردهای فعل معین «داشتن» بیان نمود تقریب است مثل «داشتم می‌افتادم» یا «دارم می‌روم». در مورد فعل خواستن نیز می‌گوید این فعل سه کاربرد فعل واژگانی (من سیب می‌خواهم)، فعل معین نشانگر زمان آینده (فردا به سفر خواهیم رفت) و فعل معین نشانگر نمود (می‌خواستم دیشب از ترس سخته کنم) دارد (نغزگوی کهن، ۱۰۴:۱۳۸۹). وی می‌گوید حق‌شناس و همکاران (۱۳۸۵) از معدود افرادی هستند که به‌کاربرد نمود تقریب و فعل

1. grammaticalization
2. Hopper and Traugot
3. layering
4. divergence
5. habitual
6. continuous
7. perfective

معین خواستن در زبان فارسی اشاره کرده‌اند. در پایان می‌گویند این بافت صرفی، نحوی و یا معنایی است که نقش‌های چندگانه افعال معین را مشخص می‌سازند.

طالقانی (۲۰۰۸: ۸-۹) می‌گوید در زبان فارسی پیشوند «می» نشان نمود استمراری در زمان حال و گذشته است اما در زمان آینده به کار نمی‌رود. علاوه بر آن فعل معین «داشتن» با ستاک «دار» یا «داش» به علاوه فعل اصلی هم ممکن است برای نشان دادن نمود ناقص به ترتیب برای حال یا گذشته به کار رود. همین ستاک‌ها وند تصریفی مطابقت با فعل نیز دریافت می‌نمایند. برای ساختن فعل آینده نیز از فعل معین «خواه» استفاده می‌شود. طالقانی اینکه چرا هم فعل معین و هم فعل واژگانی صرف می‌شوند دو پیشنهاد مطرح می‌کند. الف- این ساختارها جملات دوبندی^۱ هستند. ب- این ساختارها در واقع ساختارهای فعلی پیاپی^۲ هستند. طالقانی (۲۰۰۸: ۱۱۴-۱۱۹) می‌افزاید اگرچه زبان فارسی تصریف قوی دارد و برای زمان و نمود دارای نشانه‌هایی است که به گفته وی به ستاک فعلی می‌چسبند، اما این نشانه‌ها دارای تمایزات صرفی-نحوی و معنایی هستند. وی در مورد نشانه‌های نمود می‌گوید که «می» نشانه دیرش رخداد، «دار» نشانه پیوستگی و در جریان بودن رخداد، «بود» نشانه تکمیل شدن رخداد، و «خواه» نشانه زمان آینده است. وی می‌گوید «می» در زمان حال یا گذشته نشانه نمود عادی یا استمراری است. اما همان‌گونه که در بخش تجزیه و تحلیل داده‌ها خواهیم دید این‌گونه نیست. در ادامه وی به حذف فعل کمکی «استن» در گونه محاوره‌ای زبان فارسی اشاره دارد: به جای خورده‌است در گفتار از خورده (xorde) استفاده می‌شود. وی سپس به توضیح نمود استمراری حال و گذشته و نیز ساختارهای فعلی پیاپی می‌پردازد.

دستلان و همکاران (۱۳۹۵) نمود را در زبان فارسی براساس چارچوب شناختی بررسی نموده‌اند. آنان به مفهوم‌سازی نمود دستوری و واژگانی پرداخته‌اند. آنان نمود دستوری را برپایه نظریه بسط استعاری هانیه و همکاران (۱۹۹۱) با استفاده از مثال‌های تاریخی از فارسی باستان و فارسی میانه مفهوم‌سازی نموده‌اند. در ادامه می‌افزایند نمود دستوری با استفاده از افعال معین که به دو گروه (افعال معین وجه‌نما و افعال معین اولیه) تقسیم می‌شوند، بازنمایی می‌شود. نقش اصلی افعال وجه نما (شدن، باید، توان، خواه) تعیین وجه جمله است. به اعتقاد آنان از میان فعل‌های معین اولیه دو فعل بودن، و داشتن نشانگر نمود دستوری هستند. فعل

1. bi-clausal

2. Serial verb constructions

معین داشتن به همراه پسوند «می» نمود مستمر را می‌رساند و فعل معین «بودن» و «استن» نمود دستوری کامل را. فعل بودن در ساخت ماضی بعید به صورت یک کلمه مستقل و فعل معین استن به صورت واژه‌بست در ماضی نقلی به کار می‌رود. آنان می‌گویند دستوری‌شدگی شامل فرایندهای واجی، معنایی و دستوری می‌شود و طی آن عناصر واژگانی به عناصر دستوری تبدیل می‌شوند. آنان به نقل از ابوالقاسمی (۱۳۷۵:۱۷۸) می‌گویند داشتن از ریشه فارسی باستان «دار» به معنی سکونت گزیدن است. در دوره‌های بعدی این فعل واژگانی با از دست دادن مؤلفه‌های معنایی خود تبدیل به فعلی برای رساندن معنای مالکیت می‌شود. در دوره‌های متأخرتر یعنی در فارسی امروزی، باز هم این فعل برخی دیگر از مؤلفه‌های معنایی خود را از دست می‌دهد و تبدیل به فعلی می‌شود که هم معنای مالکیت را دارد و هم به‌عنوان فعل کمکی برای رساندن مفهوم نمود مستمر از آن استفاده می‌شود. آنان این مفهوم‌سازی را به صورت زیر ارائه می‌دهند (۱۳۹۵:۷۶):

فضا ← مالکیت ← زمان

«دار» به معنی سکونت ← «دار» به معنی مالکیت ← «دار» به معنی نمود

در مورد فعل کمکی هستن/ بودن نیز آنان به نقل از خانلری (۱۳۶۶:۲/۹۹) و باقری (۱۳۷۳:۱۹۷) می‌گویند این فعل در ابتدا فعلی واژگانی به معنای وجود داشتن بوده‌است. بعد در دوره میانه با از دست دادن برخی از مؤلفه‌های معنایی به فعلی معین تبدیل شده که نمود را بیان می‌دارد. در دوره متأخرتر باز دچار دستوری‌شدگی شده و برخی از مؤلفه‌های معنایی خود را از دست داده و به فعلی دستوری تبدیل و به صورت واژه‌بست درآمده‌است. در دوران کنونی این افعال هم فعل واژگانی در معنای وجود داشتن (دارای مفهوم مکانی) و هم فعل کمکی (دارای مفهوم زمانی) بیان نمود کاربرد دارند.

فضا ← زمان

بودن/ استن (به معنی وجود داشتن) ← بودن/ استن (بیانگر نمود)

دستلان و همکاران (۱۳۹۵) از دیگر نکاتی که با استفاده از آرای وندلر^۱ (1967) در مورد نمود واژگانی مطرح نموده‌اند اینکه تقسیم‌بندی دقیق نمود نباید صرفاً براساس معنای فعل باشد بلکه بهتر است با استفاده از مؤلفه‌های معنایی مانند ایستا/ پویا، لحظه‌ای^۲/ تدامی^۳، غایی^۴

1. Vendler
2. temporal
3. continuous
4. telic

غیرغایی^۱ انجام گیرد. آنها با استفاده از آرای وندلر (1967) پنج نوع نمود را مشخص نموده‌اند و گفته‌اند امکان بروز سه نوع نمود دیگر به لحاظ نظری وجود دارد. از دیگر نکات مهم اینکهبافت بر تعبیر نمود تأثیر خواهد داشت. آنها نمود واژگانی را به تبعیت از ایوانز و گرین^۲ (2006) نمود موقعیتی نیز می‌نامند.

انوشه (۱۳۹۷) برمبنای رویکرد کمینه‌گرا به بررسی نمود دستوری در ساخت فعل‌های پیاپی فارسی پرداخته‌است. وی می‌گوید افعالی که در ساخت فعل‌های پیاپی به کار می‌روند دارای ویژگی‌های فعلی مشترکی به لحاظ زمان، وجه، نمود، و شخص و شمار هستند. ضمن آنکه حداقل یک موضوع درونی یا بیرونی مشترکی دارند وقتی نمود مستمر دارند. وی می‌افزاید در خصوص نمود کامل هم وضعیت مشابهی وجود دارد. وی معتقد است ساخت‌های دارای نمود مستمر که از ترکیب فعل داشتن (در زمان حال یا گذشته) با فعل واژگانی حاصل می‌شود با ساخت‌های استمراری که با ترکیب پیشوند «می-» (در زمان حال یا گذشته) به‌علاوه فعل واژگانی حاصل می‌شود متفاوت است و در واقع پیچیده‌ترند. از نظر او ساخت‌های مستمر در افعال پیاپی از فارسی گفتاری به نوشتاری آمده‌است. وی معتقد است «داشتن» را نمی‌توان همانند فعل‌های «بودن» و «خواستن» فعل کمکی حساب کرد. انوشه در مورد افعال «گرفتن» و «برگشتن» هم همین مسئله را مطرح می‌نماید و می‌گوید این افعال جزء افعال کمکی نیستند زیرا مانع تصریف فعل‌های اصلی می‌شوند.

مؤمنی (۱۳۹۸) نمود در گویش تنکابنی را بررسی کرده. وی معتقد است فعل در گویش‌های غرب مازندران از جمله تنکابنی نمودبنیان است. دو نمود اصلی تام و مستمر در این گویش با اشتقاق حاصل می‌شوند. ستاک فعلی دارای سه صورت صرفی تام، مستمر، و در جریان است. حال آنکه در گویش‌های شرق مازندران و زبان‌های هندوایرانی فعل زمان‌بنیان است و نمود به زمان اضافه می‌شود.

رضایی و مکارمی (2021) نمود را به دو دسته دستوری و واژگانی تقسیم‌بندی نموده‌اند. آنها می‌گویند در نمود دستوری تکیه بر ویژگی‌هایی مثل کامل بودن، یا درجریان بودن رخداد یا درشرف وقوع بودن رخداد است. حال آنکه در نمود واژگانی، ویژگی‌هایی مثل پویایی، دیرش و غایی بودن عمل برحسب ویژگی‌های معنایی ذاتی فعل مطرح‌اند. سپس محمول‌ها را به سه

1. atelic

2. Evans and Green

دسته تقسیم‌بندی می‌نمایند: آنهایی که مربوط به گذشته و انجام یافته‌اند، آنهایی که به حال مربوط‌اند و در جریان هستند، و آنهایی که به آینده مربوط‌اند و احتمال وقوع دارند. آنها در چارچوب نقش‌گرایی به بررسی نمود واژگانی تقریب یا درشرف وقوع بودن و مشخص نمودن انواع آن می‌پردازند. از نظر آنان غالباً افعال بیانی به سبب نداشتن فاعل کنشگر قادر به بازنمون نمود تقریب نیستند. آنها نیز به تأثیر بافت بر بازنمایی نمود تقریب و استمراری در افعال رخدادی اشاره می‌نمایند. استمراری بودن در افعال نشانگر قریب‌الوقوع بودن کنش در افعال حصولی است. حال آنکه احتمال وقوع یافتن در آینده‌ای دور یا نزدیک منوط به بافت است. ساخت فعل آینده از نظر آنها علاوه بر آنکه می‌تواند ترکیبی از صورت تصریف شده فعل «خواستن» و ستاک گذشته فعل اصلی باشد، بافت مقدماتی که در زمان گفت‌وگو موجود است، می‌تواند دلالت بر نمود تقریب داشته باشد و بگوید که چیزی در آینده قابل رخ دادن است. مثالی که ذکر می‌نمایند «گلدان دارد می‌افتد» است. آنها می‌گویند این جمله دلالت بر وقوع تقریبی یا احتمالی یک رخداد است اگر چه نمود آن استمراری است. مثال دیگر «وقتی رسیدم زنگ می‌زنم» است. می‌گویند اگرچه زمان این جمله مرکب آینده نیست و نمود کامل دارد اما مربوط به انجام عملی در آینده است و افعال حصولی دارای نمود کامل یا ناقص بسته به قیده‌های زمانی موجود در جمله و شکل مثبت فعل می‌توانند دال بر نمود تقریب باشند.

برزگر و همکاران (۱۴۰۰) نمود واژگانی را در افعال مرکب مشتق از اسم در زبان فارسی برپایه‌ی نحو مرحله‌ی نخست بررسی کرده‌اند. آنان به این نتیجه رسیده‌اند که مطابق با کرانمندبودن یا نبودن اسم رویدادی افعال مرکب مشتق از این‌گونه اسم‌ها نیز کرانمند یا ناکرانمند خواهند بود. به عبارت دیگر فعل سبک به کاررفته در فعل مرکب مشتق تأثیری در کرانمند بودن فعل مرکب مشتق از اسم ندارد. آنان نمود را به دو گروه دستوری و واژگانی تقسیم می‌نمایند و می‌گویند در نمود دستوری کلیت انجام عمل یا بخشی از آن مورد نظر است و این مثال‌ها را شاهد می‌آورند: علی داشت سیب می‌خورد / علی سیب خورد (همان: ۹-۱۶۸). اما آنچه آنها تعریف نموده و مثال آورده‌اند با عنوان نمود کامل یا ناقص مطرح است نه نمود دستوری. در مورد نمود واژگانی نیز می‌گویند این نمود دلالت بر وقوع یک رویداد یا وجود یک وضعیت ثابت می‌کند. مثلاً نمود «علی یک لیوان شیر خورد» کرانمند است اما «علی شیر خورد» دارای نمود ناکرانمند است. در اینجا هم کرانمند بودن به معنای پایان عمل است که در هر دو مورد یکسان است (همان: ۱۶۹).

ولی‌پور و بهرامی (۱۴۰۱) در بررسی نمود با استفاده از مبانی نظری کامری (1976) و بررسی زمان براساس هورنشتاین (1994) به این نتیجه رسیده‌اند که باید از طرح دوشقی زمان تقدیمی و غیرتقدیمی و طرح سه‌شقی زمان گذشته/ حال و آینده در بازتعریف نمود استفاده کرد. بر همین پایه آنان معتقدند نمود کامل اساساً مفهومی زمانی است. نمود ناقص مفهومی مرتبط با نمود است. آنان نمود ناقص را به دو دسته عادت‌ی و استمراری تقسیم بندی می‌نمایند. در تحقیق حاضر نمود کامل (از جمله آنچه که به‌عنوان ماضی نقلی می‌شناسیم) فصل مشترک زمان و نمود است.

جهانشیری (۱۴۰۳) به بررسی و تعریف نمود در زبان فارسی می‌پردازد. وی از نمود پایا صحبت می‌کند و می‌گوید این نمود هم در بردارنده نمود استمراری و هم عادت‌ی است. به‌علاوه وی از تمایز میان نمود عادت‌ی و مستمر سخن می‌گوید و بیان می‌دارد در برخی زبان‌ها از جمله چینی بین نمودی که بر استمرار کار یا نمودی که بر استمرار حالت دلالت دارند تمایز قائل می‌شوند. در فارسی می‌توان در جملات مثبت از نمود استمراری استفاده کرد که با افعال معینی مثل «داشتن» ساخته می‌شوند. اما اگر جمله منفی باشد نمی‌توان از فعل معین بهره گرفت. مثل «داشتم می‌رفتم» که صورت منفی آن «نمی‌رفتم» است. وی می‌گوید نمود مقدم، نمودی است که دلالت بروقوع کار یا داشتن حالتی قبل از زمان دیگری دارد اما مثال‌هایی که ذکر می‌نماید مثل (رفته بوده بود) در فارسی معاصر کاربردی ندارند.

۳- چارچوب نظری

نمود به این سوالات پاسخ می‌دهد که آیا موقعیت یا وضعیت رخداد تغییر می‌یابد یا وضعیت بینابینی وجود دارد؟ آیا رخداد در طول محور زمان پراکندگی دارد یا تنها در یک لحظه اتفاق افتاده است؟ آیا موقعیت نقطه پایانی دارد یا بی‌انتهاست؟ آیا رخداد به دفعات تکرار می‌شود یا تنها یک بار رخ داده است؟

کرونگر^۱ (2005) معتقد است که به طور کلی می‌توان نمود را به لحاظ ساختار و نحوه بازتاب در زنجیره زبانی به دو گروه نمود صرفی^۲ و نمود واژگانی^۳ تقسیم نمود.

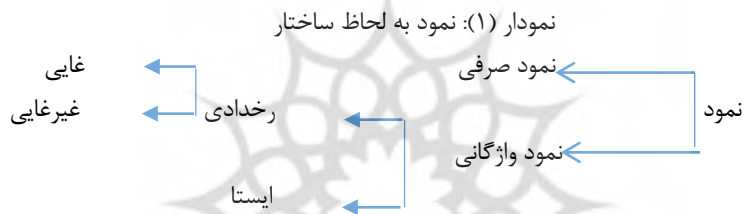
1. Kroeger
2. morphological
3. lexical

جکندوف^۱ (1983) محمول‌ها را به دو دسته رخدادی و ایستا تقسیم‌بندی می‌نماید و نموده‌های مربوط به هر دسته را ذکر می‌نماید. از نظر وی محمول‌های ایستا عموماً به صورت نمود ناقص نمی‌توانند بازنمایی شوند. وی چندین راه برای تشخیص محمول‌های ایستا از محمول‌های متغییر یعنی رخدادی بیان می‌نماید:

جدول (۱): ملاک‌های تشخیص فعل رخدادی از ایستا (جکندوف، 1983)

ویژگی	فعل رخدادی ^۲	فعل ایستا ^۳	مفهوم مرتبط
اتفاق افتادنی ^۴	+	-	چه اتفاقی افتاد؟
استمراری بودن	+	-	در حال ... / دارد ...
زمان حال ساده	+	-	عادت داشتن
غایی	+	-	دارای نقطه پایان

براساس نظر جکندوف می‌توان نموده‌های واژگانی را به دو دسته رخدادی و ایستا تقسیم نمود. بنابراین نمودار زیر را می‌توان برای نمود به لحاظ ساختاری مطرح نمود.

اگر نمود دارای تجلی ساخت‌واژی باشد به آن نمود صرفی می‌گویند. در نمود صرفی، یک وند که دلالت بر نمود دارد به فعل اضافه می‌شود. اما نمود در بسیاری از موارد جزئی از معنای اصلی محمول است. در این صورت نمود از نوع واژگانی است. همان‌گونه که ذکر شد گاهی نمود در زبان به صورت وندهای تصریفی که با محمول پیوند می‌یابند تظاهر می‌یابد. در نمود صرفی ساخت محمول نشانگر نمود است.

1. Jackendoff
 2. event
 3. state
 4. happen

نمود را می‌توان به لحاظ اینکه عمل پایان یافته‌است یا در حال انجام است به گونه دیگری تقسیم‌بندی نمود. کرونگر (2005) و کامری^۱ (1976) نمود را به نمود تام^۲ و ناقص^۳ و کامل^۴ تقسیم می‌نمایند. بسیاری از زبان‌شناسان دیگر نیز بین نمود تام و ناقص تمایز قائل می‌شوند. نمود تام رخداد به صورت حادثه‌ای واحد، یکپارچه و تجزیه‌ناپذیر (صرف‌نظر از مراحل به وجود آورنده آن) بازتاب می‌دهد. لیبر^۵ (95: 2009) نمود تام را نگاه به نحوه انجام عمل از بیرون می‌نامد.

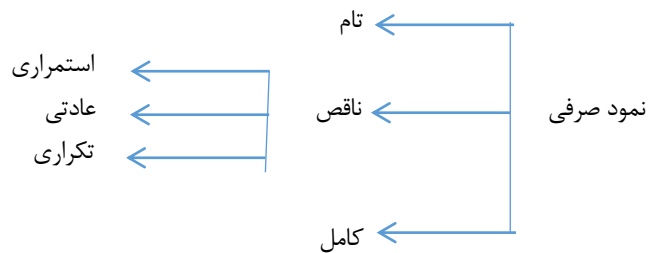
نمود ناقص بر «ساختار درونی» رخداد یا فرایند تأکید می‌ورزد. در بسیاری از زبان‌ها نمود تام بدون نشانه است اما نمود ناقص با نشانه. در نمود ناقص انجام کار یا رخداد در گستره زمانی تکرار می‌شود یا استمرار می‌یابد. کامری^۶ (1976) نمود ناقص را به دو زیرگروه تقسیم می‌نماید: استمراری^۷ و عادی^۸. نمود ناقص انواع دیگری مانند نمود تکراری^۹ نیز دارد. در بخش تجزیه و تحلیل داده‌ها با ذکر مثال‌هایی از زبان فارسی بدانها خواهیم پرداخت.

نمود کامل اگرچه رخداد یا کار اتمام یافته‌است اما انجام آن در محور زمان امتداد دارد. لازم است در اینجا بین نمود تام و نمود کامل که مفاهیمی بسیار نزدیک به هم اما متفاوت هستند تمایز قائل شویم. در نمود تام با کلیت یکپارچه‌ای از محمول روبه‌رو هستیم. یعنی در نمود تام یک کلیت مطرح است به طوری که رخداد یا بیان دارای نقطه پایانی مشخص است و به گستره زمانی یا تقدم و تأخر زمانی رخدادها کاری ندارد. مثلاً جملات زمان گذشته ساده دارای نمود تام هستند: «من به مدرسه رفتم». حال آنکه در نمود کامل توجه به ساختار درونی محمول یا رخداد است. در واقع نمود در گستره زمانی بررسی می‌شود. در حال یا گذشته کامل رخداد از مقطعی در زمان شروع شده‌است اما استمرار اثر یا نقش آن تا زمانی دیگر استمرار دارد. مانند «من به مدرسه رفته‌ام». در اینجا عمل پایان یافته‌است اما اثر یا نتیجه آن در زمان

1. Comrie
2. perfective
3. imperfective
4. perfect
5. Liber
6. Comrie
7. progressive
8. habitual
9. iterative aspect

حال نیز دیده می‌شود. در واقع نمود کامل فصل مشترک نمود و زمان است. در بخش تجزیه‌ و تحلیل داده‌ها با تفصیل بیشتری راجع به نمود کامل بحث خواهیم کرد.

نمودار (۲): نمود به لحاظ نحوه انجام عمل

در این پژوهش از نظریات کروئگر (2005)، کامری (1976) و جکندوف (1983) در مورد نمود استفاده شده‌است. به‌علاوه با توجه به داده‌های زبان فارسی سعی شده تا بین ساختار نمود (صرفی یا واژگانی) و نحوه انجام عمل و بازتاب آن (به‌عنوان نمود تام، انواع نمود ناقص و نمود کامل) ارتباطی برقرار گردد و تحلیل تازه‌تری ارائه شود.

۴- تجزیه و تحلیل داده‌ها

بر اساس تقسیم بندی‌ها به بررسی انواع نمود در زبان فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر می‌پردازیم.

نمود واژگانی

از مهم‌ترین تقسیم‌بندی‌های محمول این است که آیا محمول دلالت بر بافت یا موقعیتی دارد که در طول زمان تغییر کند یا دلالت بر موقعیتی نسبتاً ثابت دارد؟ محمول‌هایی که دلالت بر موقعیتی متغییر دارند را رخداد می‌خوانند اما اگر محمول دارای معنایی نسبتاً ثابت در بعد زمان باشد بدان ایستا می‌گویند.

محمول‌های رخدادی برای سوال «چه اتفاقی افتاد؟» پاسخی دارند. مثلاً می‌گوییم «آنچه اتفاق افتاد این بود که ...» اما چنین سوالی در مورد محمول‌های ایستا اساساً مطرح نمی‌شود. محمول‌های رخدادی دارای حالت استمراری هستند اما محمول‌های ایستا حالت استمرار ندارند. یعنی می‌توانیم بگوییم که «من دارم/ در حال ... هستم». مثلاً در محمول گرم بودن که ایستا است نمی‌توان جمله دستوری به‌صورت استمراری بیان کرد. * اتفاق داره خیلی گرم است.

اگر محمول ایستا را به صورت استمراری بیان نماییم، یا جمله‌ای غیردستوری خواهیم داشت یا حالت استمرار تنها برای یک لحظه برقرار می‌شود یا تغییری در وضعیت پدیده رخ داده‌است. مثلاً در جمله زیر تغییری در وضعیت کره زمین رخ داده‌است.
زمین در حال گرم شدن است.

اما در مورد محمول‌های رخدادی می‌توان آنها را به صورت استمراری بیان کرد. مانند محمول رخدادی طلوع کردن در جمله زیر:
خورشید داره طلوع می‌کنه.

محمول‌های رخدادی اگر به زمان حال ساده بیان شوند دلالت بر انجام عملی به صورت عادت دارند. مثلاً:
خورشید از شرق طلوع و از غرب غروب می‌کند.

اما اگر محمول‌های ایستا به صورت زمان حال ساده به کار بروند، دلالت بر عادت ندارند بلکه به این معناست که در زمان بیان محمول، گزاره صادق است، مثلاً:
اتاق خیلی گرم است.
من خیلی گرمم هست.

اگر سبک گفتاری (محاوره‌ای) باشد عمدتاً از واژه‌بست به جای فعل ربطی استفاده می‌شود. مانند:
اتاق خیلی گرمه.
خیلی گرممه.

محمول‌های رخدادی را می‌توان به دو طبقه عمده تقسیم کرد: غایی (مقید)^۱ و غیرغایی (نامقید). محمول‌های غایی دارای نقطه پایان طبیعی هستند که جزء معنای ذاتی محمول است. افعالی مانند مردن، متولد شدن، یا شکستن دارای یک نقطه پایانی هستند. مدادم را شکستم.

محمول‌های غیرغایی حداقل در برهه‌ای از زمان قابل استمرار هستند اما منطقاً روزی نقطه پایانی دارند. افعالی مثل دویدن، راه رفتن، درخشیدن غیرغایی‌اند و می‌توان برای آنها

1. bound

حالت تداوم قائل شد. مثلا محمول غیرغایی درخشیدن را می‌توانیم در مورد خورشید به کار ببریم. اگر چه می‌دانیم روزی انرژی خورشید به پایان خواهد رسید و درخششی نخواهد داشت. خورشید در حال درخشیدن است.

یکی دیگر از تفاوت‌های افعال غایی و غیرغایی به گفته دوتی^۱ در کاربرد عباراتی است که دلالت بر مفهوم دیرش زمانی دارند. افعال غیرغایی به صورت طبیعی با عباراتی به کار می‌روند که دلالت بر دیرش زمانی دارند. مثلا عباراتی مثل «برای ۱۰ دقیقه» را می‌توان با افعالی مثل دویدن، درخشیدن، راه رفتن و غیره استفاده نمود.
برای ۱۰ دقیقه دویدم.

افعال غایی را می‌توان با عباراتی به کار برد که دلالت بر زمان محدودی دارند. مثل درعرض ۱۰ دقیقه و غیره.
درعرض ۱۰ دقیقه مدادم را شکستم.

نمود صرفی

در زبان فارسی اگر فعل دارای نشانه [+ گذشته] باشد و نمود کامل داشته باشد، نمود، نشانه صرفی مجزایی ندارد. به مثال‌های زیر توجه نمایید:
من دیروز در فضای سبز پیاده‌روی کردم.
دانشجویان به صورت مجازی در کلاس درس حضور یافتند.

اما اگر زمان فعل [- گذشته] باشد، پیشوند تصریفی «می» بر سر فعلی که ساخت مضارع دارد می‌آید. به مثال زیر توجه نمایید:
من تا یک ساعت آینده سرفرار حاضر می‌شوم.

در این مثال «می» نشانه زمان فعل است. البته فعل دارای ساخت مضارع است که برای زمان آینده به کار رفته است.

نمود ناقص

غالب زبان‌شناسان معتقدند که در زبان فارسی برای بیان نمود ناقص عادتاً یا استمراری می‌توان از «می» که بر سر فعل به‌عنوان پیشوند می‌آید استفاده کرد. اما داده‌ها نشان می‌دهند که «می» همواره نشانگر نمود ناقص از نوع عادت یا استمرار نیست. اگر نمود ناقص

1. Dowty

از نوع نمود عادت‌ی باشد، معمولا پیشوند تصریفی «می» بر سرفعل می‌آید. خواه فعل دارای زمان [+ گذشته] باشد، خواه زمان فعل [- گذشته] باشد.

من مدادهایم را می‌شکنم.

من مدادهایم را می‌شکستم.

در مثال بالا دو نوع مفهوم از «می» استنتاج می‌شود:

الف- «می» را می‌توانیم نشانه‌ی زمان بدانیم، در این صورت فعل مضارع است و نمود آن از نوع استمرار یا عادت نیست. بلکه می‌تواند بیانگر نمود تقریب یعنی در شرف انجام کاری باشد.

ب- اما اگر «می» نشانه نمود باشد، در این صورت نیز دو نوع نمود را می‌توان از آن برداشت کرد: اول آنکه «می» معنای نمود ناقص عادت‌ی دارد. اگرچه فعل شکستن از فعل‌هایی است که مفهوم نمود کامل واژگانی را در درون خود دارد. در جمله زیر این معنا مورد نظر است که گوینده عادت به شکستن مداد خود دارد.

من مداد را می‌شکنم.

یا در مثال زیر نیز «می» نشانه نمود عادت‌ی یا مستمر است.

من هر روز به دانشگاه می‌روم.

برداشت نمود مستمر تنها به دلیل ساختار فعل در این جمله نیست بلکه قید زمان «هرروز» نیز نمود ناقص عادت‌ی یا مستمر را نشان می‌دهد.

بنابراین، اینکه این پیشوند نشانه‌ی چه چیزی است کاملا وابسته به معنای بافت است. یعنی بدون ملاحظات بافتی نمی‌توان دقیقا گفت که «می» آغازین فعل آیا نشانه نمود عادت‌ی یا استمراری است یا اینکه نشانه‌ی زمان مضارع و نمود تقریب. به جمله‌های زیر توجه نمایید: من امروز به دانشگاه می‌روم.

در این جمله «می» بر سر فعل تصریف‌شده در زمان حال آمده‌است و نمود تقریب را نشان می‌دهد. یعنی دال بر انجام احتمالی کار در آینده نزدیک است.

اگر بخواهیم بین نمود عادت‌ی و مستمر تمایزی قائل شویم، شاید بتوانیم بر مؤلفه‌های معنایی که با کنشگر یا عامل مرتبط باشد تکیه کنیم. به مثال‌های زیر توجه نمایید:

مریم هرروز ساعت ۷ بیدار می‌شود.

خورشید هرروز از شرق طلوع و از غرب غروب می‌کند.

می‌توانیم نمود در جمله اول که فاعلی انسانی دارد و کنشگر است را نمود عادت‌ی بنامیم و نمود جمله دوم را مستمر بدانیم زیرا نقش معنایی فاعل که غیرانسان است و دارای شعور و اراده نیست را عامل بدانیم. در این صورت، تمایزی در ساخت فعل به لحاظ نمود نخواهیم داشت. لذا شاید در زبان فارسی برخلاف زبان‌هایی که به لحاظ صرفی این تمایز را نشان می‌دهند، چندان ضرورتی برای تفکیک این نمودها نداشته باشیم.

در زبان فارسی برای نشان دادن نمود ناقص استمراری ساختارهای خاصی وجود دارد. گاه از کلمات مستقلی مثل صورت‌های تصریفی فعل کمکی داشتن، یا در حال + شکل مصدری فعل استفاده می‌شود. به مثال‌های زیر توجه نمایید:

من دارم یک مقاله می‌نویسم.

من در حال نوشتن یک مقاله هستم.

من داشتم یک مقاله می‌نوشتم.

من در حال نوشتن یک مقاله بودم که زلزله‌ای با شدت ۶٫۲ ریشتر همه‌جا را لرزاند.

نوع دیگری از نمود ناقص، نمود تکراری یا تکرارپذیر^۱ است. در این مورد نشانه‌ای به کار می‌رود که دلالت بر تکرارپذیری عمل دارد. در زبان فارسی برای نمود تکراری، وند خاصی وجود ندارد اما می‌توانیم از قیود تکرار مانند بارها، به‌دفعات، به‌کرات، هی (در سبک محاوره‌ای) و غیره استفاده کنیم. مری بارها تذکر داده‌است.

در برخی از زبان‌ها برای شروع عمل نمود خاصی وجود دارد که به آن نمود شروعی^۲ می‌گویند. در زبان فارسی نمود صرفی خاصی برای این حالت نداریم. اما از ترکیب «شروع به/ آغاز به + مصدر» استفاده می‌کنیم. من شروع به دویدن کردم.

اصطلاح دیگری که تقریباً به این مفهوم نزدیک است، نمود آغازی^۳ است اما نمود آغازی تنها برای زمانی به کار می‌رود که در وضعیت موجود تغییراتی به‌وجود آمده باشد یا وضعیت جدیدی به‌وجود آمده باشد. در برخی زبان‌ها وندهایی هست که به فعل ایستا می‌چسبد و آن

-
1. repetitive aspect
 2. inceptive aspect
 3. inchoative aspect

را به فعل یا صفت آغازی تبدیل می‌کند. در زبان فارسی وند خاصی برای نمود آغازی وجود ندارد. در این مورد، از ترکیباتی نظیر «اسم/صفت+ فعل شدن» استفاده می‌کنیم. مثل:

برف آب شد.

یخ آب شد.

فلز ذوب شد.

مینا پولدار شد.

در برخی زبان‌ها برای به اتمام رساندن یک رخداد نمود خاصی وجود دارد که عموماً با یک وند متجلی می‌شود. این نوع نمود را نمود تکمیلی^۱ می‌نامند. در فارسی نیز نمود صرفی خاصی برای بیان پایان عمل که با وند بیان شده باشد نداریم. این مفهوم را با ترکیبات نحوی مثل «به + اسم/فعل + پایان دادن» و «کار+ اسم/فعل و غیره را تمام کردن» نشان می‌دهیم: از بازی کنان خواسته شد تا به اتمام وقت پایان دهند. از طرفین دعوا خواسته شد به مجادله کردن پایان دهند. علی کار ساخت‌وساز را پایان داد.

در مورد نمودهای مذکور تفاوت نمود در فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر عمدتاً به کاربرد فرایندهای واجی در گفتار محدود می‌شود. در گفتار تلاش می‌شود صورت‌های ساده‌تر زبان به کار رود. این امر عمدتاً از طریق به‌کاربردن فرایندهایی مانند همگونی، ناهمگونی و غیره در گفتار صورت می‌پذیرد که در اینجا فرایندهای واجی را بررسی نمی‌کنیم. هرگاه بخواهیم از محمول ایستا استفاده نماییم، از فعل‌هایی مانند استن و بودن استفاده می‌نماییم. در زبان عمدتاً صورت‌های واژه‌بستی استن به کار می‌رود.

در اینجا به نمود دیگری می‌پردازیم که عملکرد آن گاهی مثل زمان است. در واقع فصل مشترک زمان و نمود است. این وجه بیشترین تفاوت در زبان فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر دارد.

نمود کامل^۲

در نمود کامل کار در نقطه‌ای از زمان گذشته شروع شده اما اثرش یا نتیجه‌اش در برهه دیگری از زمان ادامه دارد. یعنی شروع از گذشته است اما ادامه آن در زمانی دیگر است. یعنی به نمود کامل به‌عنوان یک کلیت یکپارچه نگریسته نمی‌شود بلکه نمود با توجه به بعد زمان

1. completive aspect
2. perfect aspect

تفسیر می‌گردد. به همین دلیل برخی آن را جزء نمود و برخی آن را جزء زمان طبقه‌بندی می‌نمایند. اما اینکه آن را جزء زمان یا جزء نمود بدانیم تحلیل دقیقی نیست. در واقع نمود کامل فصل مشترک نمود و زمان است چراکه نه تنها مفهوم زمان از آن برداشت می‌شود بلکه به نحوه انجام عمل و پایان یافتن آن هم توجه می‌شود و این معانی نیز از محمول برداشت می‌شود. بنابراین نمود کامل را نمی‌توان صرفاً وابسته به نمود یا صرفاً وابسته به زمان بدانیم. نمود کامل در ساخت نمود نقلی (که می‌تواند به صورت زمان ماضی نقلی / گذشته کامل یا مضارع نقلی / حال کامل بازنمایی شود) دیده می‌شود. یکی از شاخص‌های نمود کامل به کاربردن صفت مفعولی به همراه فعل است.

در زبان فارسی صرف فعل، نمود نقلی را نشان می‌دهد و فرمول کلی برای ساخت نقلی وجود دارد: صفت مفعولی فعل + صورت مناسب فعل‌های ربطی استن / بودن به مثال‌های زیر که صورت‌های نوشتاری هستند توجه کنید:

الف- وپروس کوید ۱۹ موجب مرگ بسیاری از انسان‌ها در کره زمین شده‌است.

ب- دانشجویان در کلاس‌های مجازی شرکت کرده‌اند.

پ- بچه‌ها شاید غذایشان را خورده باشند.

صورت‌های گفتاری مثال‌های بالا عبارت‌اند از:

الف- وپروس کوید ۱۹ موجب مرگ بسیاری از انسان‌ها در کره زمین شده.

ب- دانشجویا در کلاس‌های مجازی شرکت کردن.

پ- بچه‌ها شاید غذاشونو خورده باشن.

در برخی زبان‌ها مثل فارسی و انگلیسی قید زمانی را نمی‌توان با نمود نقلی به کار برد.

* دیروز دانشجویان در کلاس‌های مجازی شرکت کرده‌اند.

از آنجاکه نمود کامل هم ویژگی‌های نمود دارد چون با مفهوم تکمیل شدن و اتمام یافتن محمول مرتبط است و هم به محور زمان مرتبط است، چون عمل در برهه خاص زمانی رخ می‌دهد به راحتی نمی‌توان آن را جزء نمود یا زمان طبقه‌بندی نمود. به دلیل این هم‌پوشانی، نمود کامل فصل مشترک نمود و زمان است.

کامری (۱۹۷۶) چهار کاربرد اصلی برای نمود کامل برمی‌شمارد:

نمود کامل نتیجه‌ای^۱

از نقلی استفاده می‌شود تا نشان داده شود نتیجه اثر هم‌اکنون موجود است. مثلاً اگر بگوییم

1. perfect of result

الف- فوتبالیست‌ها وارد زمین بازی شده‌اند.

ب- فوتبالیستا وارد زمین بازی شدن.

به این معناست که هم‌اکنون در زمین بازی حضور دارند.

نمود کامل تجربی^۱

در اینجا نمود نقلی بیان می‌نماید که تجربه‌ای از گزاره وجود دارد. مثلا اگر بگوییم

الف- من به اصفهان رفته‌ام.

ب- اصفهان رفتم.

می‌توان این برداشت را داشت که من حداقل یک بار تجربه رفتن به اصفهان را دارم.

معنای دومی که از این جمله برداشت می‌شود اینکه هم‌اکنون در اصفهان هستم که علاوه بر

نمود کامل نتیجه‌ای، می‌تواند تجربه اصفهان رفتن را برساند. از ساخت دیگری که می‌توان

برای نقلی تجربی استفاده نمود از فعل ربطی بودن است. مثلا

الف- من در اصفهان بوده‌ام.

ب- اصفهان بودم.

نمود کامل پایا^۲

در نمود کامل پایا این مفهوم برداشت می‌شود که کار در زمان گذشته شروع شده‌است، اما

اثرش به زمان حال رسیده‌است. مثلا اگر بگوییم

الف- تو برای امتحان آماده شده‌ای؟

ب- برا امتحان آماده شدی؟

یعنی کار در زمان گذشته شروع شده‌است اما نتیجه یا اثرش در زمان حال باقی

مانده‌است.

الف- تو کتاب مرا ندیده‌ای؟

ب- کتاب منو ندیدی؟

یعنی کتاب من گم شده‌است و هم‌اکنون من به دنبال یافتن آن هستم.

در زبان فارسی از زمان حال برای بیان نقلی پایا نیز می‌توان استفاده کرد. مثلا:

الف- یک سال است که منتظر دریافت خبری از گمشده خود است.

ب- یه ساله (که) منتظر دریافت خبری از گمشده خودشه.

1. experiential perfect

2. persistent perfect

در جملهٔ بالا قید زمانی که در جمله ابتدایی آمده‌است حاکی از پایا بودن شرایطی است که در گذشته شروع شده اما هنوز پایان نیافته‌است.

نمود کامل گذشته نزدیک^۱

از این نوع نقلی بیشتر در جراید و اخبار رادیو تلوزیون استفاده می‌شود و دلالت بر خبری تازه به وقوع پیوسته‌ای دارد که از گذشته بسیار نزدیک شروع شده و در جریان است. مثلاً
الف- هم‌اکنون ریاست جمهور وارد سازمان ملل شده‌است.
ب- حالا (هم‌اکنون) ریاست جمهور وارد سازمان ملل شده.

در زبان فارسی هیچ‌یک از کاربردهای ماضی / نمود نقلی در صرف زبان نشانه‌گذاری نشده‌اند. یعنی هیچ‌وند خاصی برای بیان یا تمایز گذاردن میان این کاربردها وجود ندارد. گاه از ترکیباتی مانند تجربه این کار را داشتن و غیره استفاده می‌شود.
حال به بررسی سوال سوم یعنی تفاوت‌ها و شباهت‌های نمود در فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر می‌پردازیم. مهم‌ترین تفاوتی که بین نمود در زبان فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر وجود دارد، در نمود کامل که بدان ماضی نقلی یا حال کامل نیز می‌گویند مشاهده می‌شود. ماضی / نمود نقلی جزء نمود صرفی است و به‌عنوان یک وند به انتهای فعل می‌چسبد. درواقع ماضی نقلی در اغلب مواقع جزء واژه‌بست‌های فارسی است و تکیه نیز نمی‌پذیرد (محمدابراهیمی، ۷۵-۶۹: ۱۳۹۸).

بین نمود، وجه، زمان و تکیه رابطه وجود دارد. در وجه خبری و نمود کامل اگر زمان فعل گذشته ساده باشد معمولاً تکیه اصلی فعل روی هجای نخست است:
من به مدرسه رفتم.
آنها غذایشان را خوردند.

در زبان فارسی نوشتاری معاصر، برای ساختن ماضی / نمود نقلی از ماده ماضی به‌علاوه پسوند «-ه» [-e] (یعنی صفت مفعولی فعل) به‌علاوه واژه‌بست‌های مناسب فعل ربطی استن ساخته می‌شود. دراین‌صورت تکیه اصلی فعل روی هجایی است که دربردارنده همین نشانه صفت مفعولی است. مانند
من به مدرسه رفتم ام [raft 'e?am].
من سیب را خورده ام [xord 'e?am].

1. perfect of near past

در فارسی گفتاری معاصر تحولی درزمینه ماضی/ نمود نقلی در حال رخ دادن است. اگر سبک گفتاری بسیار رسمی باشد و تلفظ شبیه به خواندن فهرست کلمات^(۱) باشد، تلفظ به نوشتار نزدیک است و تکیه بر همان هجایی قرار می‌گیرد که وند تصریفی مفعولی در آنجا واقع شده است^(۲). اگر سبک گفتار رسمی باشد، به جای «-e» (-eh) نوشتاری از (-e) در گفتار به‌علاوه صورت مناسب فعل ربطی استن استفاده می‌شود. تکیه فعل نیز بر هجایی قرار می‌گیرد که دربرگیرنده نشانه صفت مفعولی e- است.

به مدرسه رفته‌ام [raft'e?am].

سیب را خورده‌ام^(۳) [xord'e?am].

زبان فارسی نظامی ششگانه برای نشان دادن وندهای تصریفی شخص و شمار که به‌صورت آمیخته در یک وند تجلی می‌یابند دارد. چون زبان فارسی تصریف قوی دارد، می‌تواند ضمیر فاعلی غیرمؤکد را حذف نماید. یعنی ضمائر فاعلی غیرمؤکد غالباً در گفتار حذف می‌گردند. در ساخت ماضی/ نمود نقلی اگر سبک گفتاری و محاوره‌ای روزانه باشد، به جای صفت مفعولی یعنی ماده ماضی و پسوند «-e/o»، علامت صفت مفعولی حذف می‌گردد و از ماده ماضی به‌علاوه وند تصریفی مطابقت استفاده می‌شود. در این صورت غالباً واکه هجایی پایانی فعل کشیده می‌گردد. تکیه اصلی فعل نیز بر هجایی پایانی می‌افتد. یعنی تنها نشانه‌ای که از ساخت نقلی باقی می‌ماند جای تکیه است. در این حالت یک هجا از تعداد هجاهای کلمه نیز غالباً کاسته می‌شود مانند:

(به) مدرسه رفتم (raft'a:m).

سیب خوردم (xord'a:m).

اما گاهی حتی کشش اضافی نیز حذف می‌گردد. مانند مثال زیر که تکیه اصلی جذب وند تصریفی نفی شده است:

هنوز لباس تو ندوختم.

در این صورت در فارسی گفتاری محاوره‌ای معاصر، در غالب موارد ساخت ماضی/ نمود نقلی و ساخت ماضی ساده دارای صورت یکسانی هستند. تنها ممکن است کشش واکه پایانی در نمود نقلی آن را از ساخت ماضی متمایز نماید. در نوشتار تنها از طریق هم بافت و حتی در گفتار (مانند مثال بالا) گاه از طریق بافت است که می‌توان پی برد که ماضی/ نمود نقلی

منظور بوده‌است. این حالت همسو با نظر دستلان و همکاران (۱۳۹۵) است که گفته بودند گاه بافت تعیین‌کننده نوع نمود مورد نظر گوینده است.

درواقع در فارسی گفتاری محاوره‌ای در ماضی / نمود نقلی صیغه‌های اول‌شخص و دوم-شخص مفرد و جمع و نیز سوم‌شخص جمع حذف می‌گردند. به‌علاوه حذف نشانه صفت مفعولی به‌صورت کامل رخ می‌دهد و همان‌گونه که ذکر شد واکه هجای پایانی با کشش اضافی همراه خواهد بود. در این حالت، ساخت ماضی ساده و ماضی نقلی در این موارد یکسان است. تنها در مورد سوم‌شخص مفرد است که نشانه‌ای از ماضی / نمود نقلی در زبان فارسی گفتاری محاوره‌ای باقی مانده‌است. در سوم‌شخص مفرد برای نشان دادن ماضی / نمود نقلی واکه /-e/ در پایان فعل تصریف‌شده (غالباً به همراه کشش اضافی واکه در هجای پایانی) باقی می‌ماند. یعنی تنها در سوم‌شخص مفرد است که نشانه صفت مفعولی باقی می‌ماند و این نشانه‌ای از واژگانی شدن^۱ یک فرایند زایا و تصریفی است.

جدول زیر صورت‌های تصریفی ماضی ساده و نمود نقلی فعل خوردن را در فارسی گفتاری محاوره‌ای نشان می‌دهد. در بسیاری موارد همخوان پایانی نیز در گفتار حذف شده‌است. در این جدول در نمود نقلی واکه افعال کشیده در نظر گرفته شده‌اند اما در عمل در بسیاری از مواقع این کشش در گفتار محاوره‌ای وجود ندارد.

جدول (۲): صورت‌های تصریفی ماضی ساده و ماضی / نمود نقلی در فارسی گفتاری معاصر

شمار / شخص	مفرد		جمع	
	ماضی	نمود نقلی	ماضی	نمود نقلی
اول	x'ordam	xord'a:m	x'ordim	xord'i:m
دوم	x'ordi	xord'i:	x'ordin	xord'i:n
سوم	x'ord	xord'e:	x'ordan	xord'a:n

در جدول زیر صورت‌های تصریفی ماضی ساده و نمود نقلی فعل خوردن در فارسی نوشتاری آورده شده‌است. ملاحظه می‌گردد که در فارسی نوشتاری معاصر به‌خصوص در سبک بسیار رسمی که به خواندن فهرست کلمات شبیه است، صورت کامل صرف نمود نقلی دیده می‌شود. یعنی هم صفت مفعولی نشانه خود را حفظ کرده و هم واژه‌بست‌های نمود نقلی (به‌جز سوم‌شخص مفرد که کلمه مستقل است) به ماده فعلی اضافه شده‌است.

1. lexicalization

جدول (۳): صورت‌های تصریفی ماضی ساده و ماضی / نمود نقلی در فارسی نوشتاری معاصر

جمع		مفرد		شمار / شخص
نمود نقلی	ماضی	نمود نقلی	ماضی	
xord'e?im	x'ordim	xord'e?am	x'ordam	اول
xord'e?id	x'ordid	xord'e?i	x'ordi	دوم
xord'e?and	x'ord?and	xord'e?ast	x'ord	سوم

پیش از این خانلری (۱۳۶۶) مطرح کرده بود که در برخی از بافت‌ها فعل هستن از معنای واژگانی خود کاملاً تهی نشده و هنوز تا حدی معنای اصلی خود را حفظ کرده‌است. در این صورت حتی در فارسی گفتاری محاوره‌ای هم صورت واژه‌بستی این فعل کمکی برای همه اشخاص در حالت نمود نقلی به کار می‌رود. یعنی در مثال‌های زیر واژه‌بست‌ها نشانگر مفهوم بودن هستند.

دانشجویم.	دانشجوام.
دانشجویین.	دانشجویی.
دانشجوئن.	دانشجوئه.

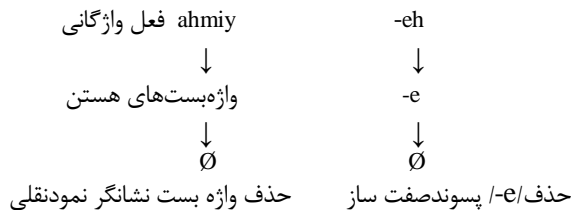
نکته دیگر اینکه این فعل کمکی در فارسی نوشتاری و گفتاری معاصر به صورت کامل برای همه اشخاص در ساخت ماضی بعید به کار برده می‌شود.

دانشجو بودیم.	دانشجو بودم.
دانشجو بودین.	دانشجو بودی.
دانشجو بودن.	دانشجو بود.

۵- بحث و نتیجه‌گیری

در پاسخ به پرسش‌های اول و دوم که انواع نمود در زبان فارسی گفتاری و نوشتاری کدام‌اند با مبنا قرار دادن کرونگر (۲۰۰۵)، کامری (۱۹۷۶) و جکندوف (۱۹۸۳) به بررسی نمود پرداختیم و انواع نمودهای کامل و ناقص، استمراری، مستمر/عاداتی، آغازی، پایانی، تقریبی، تکمیلی و نقلی را بررسی نمودیم. در پاسخ به سوال سوم در مورد تمایز نمود در فارسی معاصر نوشتاری و گفتاری به این نتیجه رسیدیم که در غالب نمودها تنها تلفظ کلمات متفاوت است. در گفتار از فرایندهای واجی مانند همگونی، حذف و غیره استفاده می‌شود و سبب تغییر تلفظ کلمات می‌شود اما در ماضی / نمود نقلی تحولی در زبان فارسی معاصر گفتاری در حال رخ دادن است.

ماضی / نمود نقلی همان‌گونه که خانلری ذکر کرده‌است (۱۳۶۶) و در پیشینه تحقیقات نقل شد از زبان فارسی باستان تا به امروز تحت تغییر و تحول بوده‌است. در فارسی باستان یک فعل واژگانی ahmiy به یک فعل معین در فارسی میانه تبدیل شده‌است. این فعل معین در تحول بعدی به یک واژه‌بست در فارسی نوشتاری تبدیل شده‌است. این فرایند تحول در زبان فارسی گفتاری معاصر به حرکت خود ادامه داده و در این تحول علاوه‌بر حذف واژه‌بست نشانگر نمود نقلی یعنی صورت‌های واژه‌بستی فعل «استن» علامت صفت مفعولی یعنی «-e/-e» از گفتار حذف و در عوض به کشش واکه‌ای هجای آخر اضافه می‌گردد. حذف واژه‌بست نشانگر نمود نقلی را به‌صورت زیر می‌توان نمایش داد.

نمودار (۳). روند حذف علامت صفت مفعولی و واژه‌بست در ساخت ماضی / نمود نقلی در فارسی گفتاری معاصر

پس از حذف پسوند صفت مفعولی ساز زمینه برای درج کشش اضافی برای واکه هجای آخر فراهم می‌شود. حذف واژه‌بست زمینه‌ساز درج کشش واکه‌ای است. این فرایند در واج‌شناسی با عنوان فرایندی زمینه‌ساز^۱ نام‌گذاری می‌شود. گاه کشش اضافی نیز حذف می‌گردد. در واقع آنچه حتماً باقی می‌ماند وندهای تصریفی زمان و شخص و شمار هستند که در هر صورت به انتهای فعل به‌عنوان پسوند اضافه می‌شوند. بدین ترتیب در گفتار نمود نقلی در طیف نمود (که در زیر ارائه شده) به قطب واژگانی به لحاظ ساخت نزدیک شده‌است.

بسیاری از زبان‌شناسان طبقه‌بندی‌های گوناگونی از نمود ارائه می‌دهند. مثلاً کرونگر (2005) از دو گونه نمود واژگانی و صرفی نام می‌برد. گاهی نمود را به دو دسته واژگانی و دستوری تقسیم می‌نمایند. از سوی دیگر نمود کامل و ناقص مطرح می‌شود بدون اینکه ارتباطی بین این دو نوع و نمودهای واژگانی و صرفی ذکر شود. به جای تقسیم‌بندی‌های دوگانه‌ای که از نمود دیده می‌شود و در بسیاری موارد توافقی هم روی آن وجود ندارد می‌توانیم نمود را به‌صورت طیف در نظر بگیریم چراکه مرز قاطعی بین کامل و ناقص بودن

1. feeding

نیست. از طرفی عموماً نمود ناقص از نوع نمود دستوری است و می‌توان از ساختارهای نحوی برای بیان آن استفاده نمود.

نمودار (۴): طیف نمود

تام کامل آغازی تکمیلی تقریبی شروعی مستمر/عادتی استمراری ناقص

پی‌نوشت

۱. Word list styl در این حالت حتی «ه» اصطلاحاً ناملفوظ در این شیوه تلفظ می‌شود. مانند زمانی که به کودکان دبستانی دیکته گفته می‌شود.
۲. تکیه مقولات واژگانی در زبان فارسی در حالت بی‌نشان بر هجای آخر است. مگر آنکه اسم در حالت ندایی باشد که تکیه روی هجای نخست قرار می‌گیرد یا آنکه مقولات زبانی وندی تصریفی (مانند -ها جمع، یا -تر صفت برتر) یا وندی اشتقاقی بپذیرند. در این صورت تکیه روی دورترین وند قرار می‌گیرد. واژه‌بست‌ها تکیه‌پذیر نیستند. در خصوص فعل‌ها پیشوند استمراری می‌- یا نشانه صفت مفعولی یا نشانه نفی -ن تکیه را جذب می‌نماید اما وندهای تصریفی شخص و شمار تکیه نمی‌پذیرند.
۳. در صورت نوشتاری پسوند به صورت کامل نوشته می‌شود.

منابع

- ابوالقاسمی محسن. دستور تاریخی زبان فارسی. تهران: سمت. ۱۳۷۵.
- انوشه مزدک. نمود دستوری در ساخت فعل‌های پیاپی در زبان فارسی: رویکردی کمینه‌گرا، پژوهش‌های زبانشناسی، ۱۳۹۷؛ ۲(۱): ۷۳-۹۱.
- باقری مه‌ری. تاریخ زبان فارسی. تهران: قطره. ۱۳۷۳.
- برزگر حسن، میردهقان فراشاه مهین‌ناز، کریمی دوستان غلام‌حسین. نمود واژگانی در افعال مرکب مشتق از اسم در زبان فارسی، زبانشناسی و گویش‌های خراسان، ۱۴۰۰؛ ۲(۲): ۱۶۵-۱۹۲.
- حق‌شناس علی‌محمد و همکاران. دستور زبان فارسی، ویژه دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته زبان و ادبیات فارسی. تهران: وزارت آموزش و پرورش. ۱۳۸۵.

دستلان مرتضی، محمدابراهیمی زینب، مهدی بیرق‌دار راضیه، روشن بلقیس. نمود در زبان فارسی، نگاهی نو بر پایهٔ رویکرد شناختی بسط استعاری و مؤلفه‌های نمودی، *جستارهای زبانی*، ۱۳۹۵؛ ۳۱(۳): ۶۸-۹۶.

گلفام ارسلان. *اصول دستور زبان*. تهران: سمت. ۱۳۸۵.

محمدابراهیمی جهرمی زینب. *تکواژ و واژه‌بست در زبان فارسی معاصر*، تهران: آوای خاور. ۱۳۹۸.
مجیدی مریم. جلوه‌ها و کارکردهای نمود فعل در زبان فارسی، *پژوهش زبان و ادبیات فارسی*، ۱۳۸۸؛ ۱۵: ۱۴۵-۱۵۸.

مؤمنی فرشته. فعل نمود-بنیان در گویش تنکابنی، *جستارهای زبانی*، ۱۳۹۸؛ ۴۹(۱): ۱-۴۲.
خانلری پرویز. *تاریخ زبان فارسی*. تهران: نشر نو. ۱۳۶۶.

نغزگوی کهن مهرداد. افعال معین و نمود در زبان فارسی. *ادب پژوهی*، ۱۳۸۹؛ ۴۴: ۹۳-۱۱۰.
ولی‌پور مونا، بهرامی فاطمه. نمود کامل یا زمان دستوری تقدیمی؟ تأملی در بحث نمود در زبان فارسی. *جستارهای زبانی*، ۱۴۰۱؛ ۷۲(۶): ۲۲۵-۲۵۹.

Bybee, J. *Morphology: A Study of the relation between meaning and form* Amsterdam: John Benjamins. 1985.

Comrie, B. *Aspect*, Cambridge and New York: Cambridge University Press. 1976.

Evans, V. & M. Green. *Cognitive Linguistics, An Introduction*. Edinburgh Edinburgh University Press. 2006.

Greenberg, J.H. *Universals of Language*, 2nd.ed., Cambridge, MA: MIT Press, 1966; 73-113.

Heine, B., U. Claudi & F. Hünnemeyer. *Grammaticalization, A Conceptual Framework*. Chicago: Chicago University Press. 1991.

Hopper P. J. & Traugott E. C. *Grammaticalization*, 2nd ed., Cambridge: Cambridge University Press. 2003.

Hornstein, N. *As time goes by*. Cambridge, Mass: MIT Press. 1993.

Jackendoff, R. S. *Semantics and cognition*, Cambridge, MA: MIT Press. 1983.

Kroeger, Paul R. *Analyzing Grammar: An Introduction*, Cambridge: Cambridge University Press. 2005.

Lieber, R. *Introducing morphology*. New York: Cambridge University Press. 2009.

Rezaei, V., Makaremi, Z. "Prospective Aspect and Aktionsart in Persian", *Journal of Researches in Linguistics*, 2021; 13(1): 113-132.

Smith, C. *The parameter of aspect*. Cambridge, MA: MIT Press. 1991.

Taleghani, Azita H. *Modality, Aspect, and Negation in Persian*, Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 2008.

Vendler, Z. *Linguistics in Philosophy*. New York: Cornell University Press. 1967.
<https://telewebion.com/episode/0x58746c5>
<https://www.jahanshiri.ir/fa/fa/nemud>

روش استناد به این مقاله:

محمدابراهیمی جهرمی زینب. تحلیل مقایسه‌ای نمود در زبان فارسی گفتاری و نوشتاری معاصر. *زبان فارسی و گویش‌های ایرانی*، ۱۴۰۲؛ ۱۶(۲): ۷۹-۱۰۵. DOI: 10.22124/plid.2024.27581.1675

Copyright:

Copyright for this article is retained by the author(s), with first publication rights granted to *Zaban Farsi va Guyeshhay Irani (Persian Language and Iranian Dialects)*. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution License (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided that the original work is properly cited.

